

Vi trenger tillit, også i krisetider

Pål Nystuen

Lovisenberg DPS, Lovisenberg Diakonale Sykehus AS

Skal helsearbeidere holde ut gjennom koronakrisen, trenger de tillit og fleksibilitet. Ikke kontroll og pålegg.

Vi kjenner scenen: Charlie Chaplin ved et samlebånd i stadig høyere tempo for å nå ledelsens produksjonstall. Bakteppet for filmen «Modern Times» fra 1936 var den store depresjonen. Men den fortalte også om et arbeidsliv med mangel på innflytelse og kontroll over egen arbeidssituasjon. Legg til mangel på støtte fra en ledelse som i stedet skrur opp hastigheten på båndet, og det er lett å forstå at det går skikkelig dårlig med Charlie. I hvert fall er det lett å forstå dette hvis vi tar arbeidspsykologien på alvor.

Skal vi mestre høyt arbeidspress, slik mange opplever i dagens korona-virkelighet, må vi kunne påvirke egen arbeidssituasjon. Vi trenger frihetsgrader, vi trenger tillit, vi trenger å bli hørt. Omgis vi av et positivt fellesskap med tydelige, nære og tilstedeværende ledere, tåler vi enda mer. Men kombinasjonen høyt press, mangel på kontroll over egen arbeidssituasjon og lite sosial støtte vil over tid medføre arbeidsrelaterte helseplager.

Nyhetsbildet preges av kontrolltiltak. Det hasteinngås nye overtidssavtaler for å kunne pålegge medarbeidere lengre vakter, mens ferier skal kunne trekkes inn. Det vedtas unntakslover og forskrifter i rekordtempo. Jeg mener dette er et feil spor. Vi vet at de aller fleste mennesker vil bidra med det de kan i disse tider, og de yter så lenge de har mulighet, energi og krefter til det. Folk melder seg i stort til ulike jobber i helsevesenet. Lederens viktigste jobb nå er ikke å pålegge og kontrollere, men å gi medarbeiderne handlingsrom. Rom til å ta et ekstra tak når muligheten er der, men også ta en pause når det trengs.

Alt før krisen visste vi at sykepleierne i Norge er den yrkesgruppen med høyest arbeidspress og minst kontroll over egen arbeidssituasjon. Én av ti sykepleiere vurderer å slutte, mange har alt forlatt sykepleieryrket. I disse tider trenger vi dem mer enn noen gang. Hva med å gi dem og andre helsearbeidere mer frihet, innflytelse og tillit? Tar vi inn over oss at denne krisen kan vare lenge, blir dette enda viktigere. Vi trenger at alle våre helsearbeidere er friske, raske og motiverte i lang tid fremover.

Våre politiske ledere blir nå modeller for kriseledelse. Det at man kan ta beslutninger, betyr ikke nødvendigvis at det er lurt å gjøre det. I disse tider er det viktigere enn noen gang å evne å stoppe opp og vurdere ting en gang til. Og ikke minst: Hør godt på dem som er tette på oppgavene.